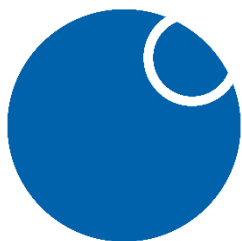

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ 2021-2027

SPECIFICKÝ CÍL 1.3 (OPATŘENÍ 1.3.1) a 1.6 (OPATŘENÍ
1.6.1, 1.6.2, 1.6.3)

VERZE 2.0, LEDEN 2023

Příroda
a znečištění

Adaptace na
změnu klimatu

DOPORUČENÍ PRO STANOVENÍ TYPU VEŘEJNÉ PODPORY

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY

- V jedné žádosti nesmí být kombinována opatření spadající pod různé typy veřejné podpory.
- V případě, kdy projektový záměr obsahuje více opatření, z nichž některé by mohlo být financováno mimo veřejnou podporu zároveň s opatřením, které pod veřejnou podporu spadá, bude celý projekt financován v režimu příslušné veřejné podpory.
- V rámci SC 1.6 (opatření 1.6.1) bude v relevantních případech poskytována veřejná podpora podle nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „GBER“). Vzhledem k charakteru opatření bude využit článek 53 sekce „Podpora kultury a zachování kulturního dědictví.“ Předmětné články jsou pro OPŽP oznámené pod režimem SA.104098. V rámci programu, projektu i subjektu žadatele musí být splněny všechny obecné i specifické podmínky GBER. Alternativně může být použita podpora v režimu de minimis podle Nařízení Komise (EU) č. 1407/2013 ze dne 18. prosince 2013 o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis, případně notifikovanou podporu (v případě opatření prevence škod způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů).
- Podmínky veřejné podpory jsou uvedeny v Pravidlech pro žadatele a příjemce podpory OPŽP 2021–2027 (PrŽaP) a zpřesněny v textu výzvy vyhlášené pro daná opatření.
- Níže uvedený popis opatření a jejich zařazení pod veřejnou podporu není vyčerpávající, soustředí se na typové projekty a je založen na zkušenostech z předcházejících období. Z důvodu širokého spektra projektů není popis rozdělen podle aktivit ale podle typu žadatele a užívání předmětu podpory, vztahuje se na všechny projekty ochrany přírody.

ŽADATEL – VEŘEJNÁ A DALŠÍ NEPODNIKATELSKÁ SFÉRA¹, PROJEKTY NEZAKLÁDAJÍCÍ VEŘEJNOU PODPORU

1. Projekty žadatelů veřejné sféry, které jsou nepodnikatelského charakteru (neekonomická aktivita)² realizované na vlastních pozemcích nezakládají veřejnou podporu.

Příklad: veřejná zeleň, veřejné parky, výsadba stromů na veřejných prostranstvích

2. Projekty žadatelů veřejné sféry a dalších nepodnikatelských subjektů, realizované na vlastních pozemcích i následně pronajatých za tržní cenu (nájemné obvyklé v místě a čase) k podnikání nezakládají veřejnou podporu. V případě, kdy se v důsledku realizace zvýší příjem z nájmu, nebo se bude jednat o nový nájem, může se jednat o projekt generující příjem³.

Příklad: chovný rybník ve vlastnictví žadatele z veřejné sféry/nepodnikatelského subjektu nesloužící k výkonu ekonomické činnosti, pronajatý podniku činnému v akvakultuře.

V případě realizace na pozemcích dalších nepodnikatelských (veřejných) subjektů (obce, města, FO nepodnikající) se uplatní podmínky uvedené v bodech 1) a 2).

3. Projekty žadatelů veřejné sféry a dalších nepodnikatelských subjektů, realizované výhradně nebo částečně na pozemcích jiných subjektů – podniků, případně mající sekundárně efekt na činnost podniků z jiných než citlivých odvětví, které jsou lokálního charakteru⁴, nezakládají veřejnou podporu a jejich administrace se tedy nijak nemění.

Příklad: park ve městě, v jehož těsné blízkosti je soukromá restaurace. Projekt má pouze vedlejší efekt na podnik, který tam již byl před realizací projektu.

4. Projekty žadatelů orgánů ochrany přírody neinvestičního charakteru, realizované výhradně nebo částečně na pozemcích různých subjektů včetně podniků v citlivých odvětvích (zemědělství), vázané na povinnost orgánů ochrany přírody (OOP) konat na základě zákona o ochraně přírody, mohou představovat přenos výhody na podnik, na jehož pozemku je projekt realizován. Žadatel sám vyhodnotí riziko přenosu výhody a ošetří poskytnutí veřejné podpory zapojeným subjektům v rámci jejich smluvního vztahu.

V případě vyhodnocení, že se o VP jedná, žadatel může využít podporu:

- de minimis, kdy žadatel určí na základě rozpočtu projektu, jaký ekvivalent podpory připadá na jednotlivý podnik nebo podniky a tuto částku/částky zapíše do registru RDM. **Nedochází k přímému transferu prostředků**, pouze je výhoda připsána skutečnému příjemci – podniku. Tento postup je možné využít i v případech, že se nejedná o realizaci projektu v rámci ZCHÚ.

¹ Obce, města, kraje, svazky obcí, FO nepodnikající, NNO bez podnikatelského oprávnění a další. Např. SPO mohou být i podniky, záleží na jejich činnosti

² Indikativní výčet opatření: Návštěvnická infrastruktura, naučné stezky, náměstí, parky, zahrady škol, školek, domovů důchodců a pečovatelských domů, plány péče, zámecké parky minoritních památek, skupinové a liniové výsadby, obnova a vytváření mokřadů a tůň, revitalizace vodních toků a niv.

³ Relevantní pro projekty s CZV od 100 000 EUR

⁴ Lokální projekty nelze přesně specifikovat a závěr závisí vždy na okolnostech každého případu, orientačně bezproblémová je realizace a dopad projektu v obci do 5 000 trvale žijících obyvatel, zvláštní pozornost vyžadují projekty realizované v turistických centrech.

- Alternativně je možné, aby žadatel s majitelem předmětu podpory uzavřel smlouvu o závazku veřejné služby. Závazek podniku spočívá v péči o ZCHÚ. V případě, že projekt realizuje orgán OOP v souladu se zákonem a je financován z veřejných prostředků, představují náklady na realizaci na pozemku podniku kompenzaci za závazek veřejné služby – péči o ZCHÚ. Výše kompenzace se rovná nákladům vynaloženým na předmět podpory nebo jeho část v majetku podniku (orgán koná v zastoupení) sníženým o případné příjmy z projektu, **nedochází k přímému transferu prostředků na podnik**. Náležitosti závazku se řídí Rozhodnutím Komise 2012/21/EU a nelze předem stanovit vzor, závazek může mít více forem (smlouva, rozhodnutí zastupitelstva a další). Kraje mohou využít své zkušenosti z uzavírání závazků v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb. Tento postup nelze využít v případech, že se nejedná o realizaci projektu v rámci ZCHÚ.

Příklad: managementová opatření jako např. kosení, klučení a další (zahrnuje Agri sektor), které může v důsledku vést k rozšíření pastevních ploch pro zemědělce, dojde ke zhodnocení majetku podniku

5. Projekty žadatelů orgánů ochrany přírody investičního i neinvestičního charakteru, realizované pouze na pozemcích podniků nedílně spojené s relevantním trhem (zejména odvětví sladkovodní akvakultury), vázané na povinnost OOP konat na základě zákona o ochraně přírody mohou představovat přenos výhody na podnik, na jehož pozemku je projekt realizován. Žadatel sám vyhodnotí riziko přenosu výhody a ošetří poskytnutí veřejné podpory zapojeným subjektům v rámci jejich smluvního vztahu (viz výše)

Příklad: rybník, který se nachází v EVL, vlastněný a využívaný podnikem činným v akvakultuře (i pouze extenzivní chov), dojde ke zhodnocení majetku podniku, kompenzaci nákladů, které by za normálních okolností musel nést podnik.

6. Projekty žadatelů veřejné sféry a dalších nepodnikajících subjektů, realizované výhradně nebo částečně na pozemcích jiných subjektů – podniků v citlivém odvětví (zemědělství, akvakultura), které nejsou vázané na povinnost OOP konat na základě zákona o ochraně přírody, mohou představovat přenos výhody na podnik, na jehož pozemku je projekt realizován. Žadatel sám vyhodnotí riziko přenosu výhody a ošetří poskytnutí veřejné podpory zapojeným subjektům v rámci jejich smluvního vztahu (viz výše).

V případě vyhodnocení, že se o VP jedná, žadatel může využít podporu de minimis, kdy žadatel určí na základě rozpočtu projektu, jaký ekvivalent podpory připadá na jednotlivý podnik nebo podniky a tuto částku/částky zapíše do registru RDM. **Nedochází k přímému transferu prostředků**, pouze je výhoda připsána skutečnému příjemci – podniku.

ŽADATEL – STÁTNÍ PODNIK LČR, VLS A PODNIKY POVODÍ

Na tyto subjekty je obecně nutné pohlížet jako na standardní podniky, a tedy i aplikovat pravidla pro veřejnou podporu v těch situacích, kdy je dotace směřována do jejich ekonomické činnosti⁵.

⁵ V současnosti v řešení projekty související s hospodařením v lesích, do vyřešení se postup nemění.

Činnosti realizované státními podniky, které mají dopad do trhu a na něž musí být aplikována pravidla pro veřejnou podporu (lze podpořit pouze jako de minimis):

- MVN s chovem ryb (včetně extenzivního)

Činnosti realizované státními podniky, které nemají dopad do trhu (nejedná se o ekonomickou činnost) **a na něž nemusí být aplikována pravidla pro veřejnou podporu:**

- Projekty související se správou vodních toků⁶
- Naučné stezky
- MVN s vyloučením chovu ryb⁷
- Projekty, jejichž realizace znemožní ekonomickou činnost

ŽADATEL – PODNIK ČINNÝ V JINÉM ODVĚTVÍ NEŽ ZEMĚDĚLSTVÍ, AKVAKULTURA A LESNICTVÍ

Projekty žadatelů podniků je třeba posuzovat z hlediska dopadu na jejich ekonomickou činnost. U jiných než citlivých odvětví lze zvážit lokální efekt podpory⁸ v případě, kdy se jedná o drobné projekty lokálních podniků, jejichž aktivity oslovují zákazníky pouze v malých obcích, v řídké osídlených či horských oblastech, podpory, které nemají potenciál přilákat více zákazníků, nebo zhodnotit či ztraktivnit majetek podniku⁹. V těchto případech se zpravidla nejedná o veřejnou podporu. U větších projektů s nezanedbatelným dopadem na trh se o veřejnou podporu jednat bude.

Příklady projektů zakládajících veřejnou podporu (nezbytné aplikovat podporu de minimis, nebo v relevantních případech kulturních památek článek 53 GBER):

- MVN u vlastní podnikatelské infrastruktury typu hotel nebo penzion
- Lázeňské parky
- Zahrady zámeckých hotelů
- Nemovitosti, které jsou v majetku firmy a jsou předmětem pronájmu¹⁰

Příklady projektů nezakládajících veřejnou podporu (jedná se o příklady, je nezbytné individuální posuzování, zejména u podniků, kdy je předmět podpory vložen do majetku firmy):

- Tůně, mokřady, revitalizace toků
- Aleje, veřejná zeleň obecně

⁶ Správa toků podle vodního zákona, nejedná se o nabízení zboží a služeb na trhu.

⁷ Bude stanovena meliorační obsádka. Musí být doloženo a dodržováno po dobu udržitelnosti projektu

⁸ Lokální projekty nelze přesně specifikovat, orientačně bezproblémová je realizace a dopad projektu v obci do 5 000 trvale žijících obyvatel, zvláštní pozornost vyžadují projekty realizované v turistických centrech.

⁹ Relevantní zejména u podniků typu a.s., kde předmět podpory je vložen do majetku podniku.

¹⁰ Například a.s. vlastníci rybníky, které následně pronajímá podniku rybařství a profituje z nájmu.

- MVN s vyloučením chovu ryb¹¹
- Rybí přechody

ŽADATEL – PODNIK ČINNÝ V ODVĚTVÍ ZEMĚDĚLSTVÍ, LESNICTVÍ A AKVAKULTURA

Většina podpor přímo poskytnutých podnikům činným v těchto odvětvích potenciálně souvisí s jejich ekonomickou činností a většinou se tak jedná o veřejnou podporu. Výjimkou mohou být projekty vzdálené od trhu realizované dodavatelsky.

Příklady projektů zakládajících veřejnou podporu (nutné aplikovat podporu de minimis nebo notifikovanou podporu)

- Preventivní opatření proti škodám způsobeným ZCHD (velké šelmy, jestřáb)
- Managementová opatření na pozemcích následně využívaných k chovu zvířat
- MVN a rybníky s chovem ryb (pro zemědělce i rybáře, rovný přístup)

Zejména u společností typu a.s. a s.r.o. je nutné zkoumat, zda předmět podpory je vložen do majetku podniku nebo je přímo využit či souvisí s příslušnou ekonomickou činností a může dojít k jeho zhodnocení či zatraktivnění. Pokud k tomuto dochází, jedná se o veřejnou podporu.

Příklady projektů nezakládajících veřejnou podporu

- Tůně, mokřady, revitalizace toků
- Krajinná zeleň (liniová, plošná, solitérní výsadby a ošetření dřevin)
- MVN s vyloučením chovu ryb (ve vodoprávním povolení není uveden chov ryb)
- Projekty cílené na zpomalení povrchového odtoku vody (např. travní pásy, průlehy, terasy, hrázky, remízy, meze apod.), větrolamy

NEVLÁDNÍ A NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Na tyto subjekty je nezbytné pohlížet podle činnosti, kterou skutečně vykonávají, jejich právní forma není rozhodující. Proto je na ně nezbytné nahlížet buď jako na podniky (v případě že mají nějaké živnostenské oprávnění), nebo jako na nepodniky a podle tohoto rozdělení aplikovat podmínky uvedené výše.

¹¹ Žadatel musí k žádosti doložit povolení k nakládání s vodami, ve kterém je stanoven účel užívání. Z povolení musí jasně vyplývat, že nádrž není určena k chovu ryb, tj. v účelu užívání nesmí být chov ryb uveden. Do přílohy RoPD je nutné vložit podmínku, že MVN nebude sloužit k chovu ryb po dobu min. udržitelnosti projektu.

Například spolek mající registraci zemědělce je ve stejném postavení jako FO podnikající – soukromý zemědělec.

Na druhou stranu například spolek založený FO realizující krajinnotvorné projekty bez živnostenského oprávnění může projekty realizovat za podmínek platných pro veřejný sektor.

FYZICKÉ OSOBY

Projekty žadatelů FO, realizované na jejich vlastních pozemcích, které jsou nepodnikatelského (neekonomického) charakteru, nespádají pod pravidla veřejné podpory. FO nejsou v těchto případech považovány za podniky.

U žadatelů FO, kteří nejsou vlastníky pozemků, kde se realizuje předmět podpory, bude vyžadováno omezení realizace projektů na základě nájemní smlouvy nebo souhlasu vlastníka, aby nedocházelo k nepřímému zvýhodnění vlastníka pozemku (podniku). U žadatelů – fyzických osob je tedy přípustná realizace projektu na základě pronájmu, případně souhlasu vlastníka, pouze jedná-li se o pozemky jiných fyzických osob nepodnikajících, územně samosprávných celků, správy národních parků, Správy jeskyní ČR a AOPK ČR.

SPECIFICKÉ PŘÍPADY OPATŘENÍ

Projekty záchranných stanic pro ohrožené druhy

V případě, že v souvislosti s provozem stanice dochází k ekonomické činnosti ve formě poplatků za služby centra, nebo součástí centra je veterinární ordinace poskytující služby i mimo centrum, může se jednat o veřejnou podporu. V takovém případě je vhodné zvážit buď omezení služeb, nebo čerpat podporu ve formě de minimis v souladu s Nařízením 1407/2013.

Projekty center CITES

V případě, že provoz centra může být charakterizován jako ekonomická činnost, nebo je příjemcem podpory subjekt činný na trhu (např. zoologická zahrada), jedná se o projekt podléhající veřejné podpoře, vzhledem k charakteru projektu je možné využít podporu podle článku 53 GBER, nebo podporu v režimu de minimis v souladu s Nařízením 1047/2013.

Projekty na podporu opatření prevence škod, způsobených zvláště chráněnými druhy

Projekty z této kategorie se dělí v závislosti na osobě žadatele a nákladů projektu podle schématu, které je vždy přílohou příslušné výzvy.

SPECIFIKA JEDNOTLIVÝCH TYPŮ VEŘEJNÝCH PODPOR

Podpora v režimu Blokové výjimky – článek 53 Podpora kultury a zachování kulturního dědictví

- Vhodná pro projekty, kde se jedná o podporu přírodního dědictví spjatého s kulturním dědictvím
- Podpora je omezena maximem stanoveným výzvou
- Nad rámec standardních příloh musí být doloženo čestné prohlášení k inkasnímu příkazu
- Individuální notifikační práh: 150 mil. Euro

Podpora v režimu závazku veřejné služby podle Rozhodnutí Komise

- Vhodná pro subjekty pověřené výkonem závazku veřejné služby (například nemocnice)
- Podpora je omezena maximem stanoveným výzvou
- Žadatel předloží nad rámec standardních příloh pověření závazkem veřejné služby

Podpora v režimu de minimis podle Nařízení 1407/2013

- Vhodná pro investičně méně náročné projekty napříč opatřeními
- Podpora je omezena maximem stanoveným výzvou a zároveň dostupným limitem v souladu s údaji v Registru podpor malého rozsahu
- Podpora nesmí překročit 200 000 EUR za tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období
- Žadatel předloží nad rámec standardních příloh čestné prohlášení o podporách de minimis

Podpora v režimu de minimis podle Nařízení 1408/2013

- Vhodná pro investičně méně náročné projekty pro subjekty činné v odvětví zemědělské prvovýroby
- Podpora je omezena maximem stanoveným výzvou a zároveň dostupným limitem v souladu s údaji v Registru podpor malého rozsahu
- Podpora nesmí za tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období překročit 20 000 EUR
- Žadatel předloží nad rámec standardních příloh čestné prohlášení o podporách de minimis

Podpora v režimu de minimis podle Nařízení 717/2014

- Vhodná pro investičně méně náročné projekty pro subjekty činné v odvětví akvakultury
- Podpora je omezena maximem stanoveným výzvou a zároveň dostupným limitem v souladu s údaji v Registru podpor malého rozsahu
- Podpora nesmí za tři po sobě jdoucí jednoletá účetní období překročit 30 000 EUR
- Žadatel předloží nad rámec standardních příloh čestné prohlášení o podporách de minimis